

ШАРЛ ПЕРО МАГАРЕШКАТА КОЖА

Превод от френски: Зефира Кацкова, 1976

chitanka.info

Имало едно време един цар. Той бил от най-могъщите, но живеел в мир със съседите си и в държавата му царяло благоденствие.

Неговата жена, царицата, била тъй красива и мила, тъй кротка и добра, че той бил колкото щастлив цар, толкова и щастлив съпруг. От техния нежен брак, изпълнен с любов и съгласие, се родила дъщеря, надарена с такива добродетели и прелести, че родителите не тъгували, гдето нямали и други деца.

В просторния и богат дворец всичко било великолепно. Имало много царедворци и прислужници. Конюшните били пълни с коне: големи и малки, от всички породи, покрити с хубави попони, обшити със злато и богата везба.

Посетителите обаче се учудвали най-много на магарето, което стояло на най-личното място в двореца и излагало на показ двете си големи уши.

Но на вас това съвсем няма да ви се стори чудно, след като научите, че природата го била създала така чисто, та то не само че никога не цапало постилката си, а, напротив, върху нея всяка сутрин намирали сребърни и златни монети.

Тъй като понякога и на небето му омръзва да гледа хората щастливи, допуснало тежка болест изведнъж да сломи царицата. Къде ли не търсили помощ. Прочутите лекари и баячи не могли да спрат треската, която непрекъснато се усилвала.

Когато настъпил последният й час, болната казала на царя:

— Искам, преди да умра, да ви поверя нашата дъщеря и грижата да я задомите. Тя беше най-скъпото ми съкровище на земята и аз ще си отида със спокойна душа, като знам, че вие сте обещал да направите всичко, за да бъде тя щастлива — и издъхнала в ръцете на своя съпруг.

Като останал вдовец, царят се заел да осъществи едно свое намерение, за което не смее да говори на царицата, докато била жива, тъй като знаел, че тя няма да се съгласи. От дълго време синът на един съседен цар искал да се ожени за принцесата. Подобна връзка била твърде изгодна и царят разчитал да извлече от нея значителни облаги, като поиска да му отстъпят някоя богата провинция в замяна на неговото съгласие. Кандидатът обаче съвсем не бил такъв, че да се хареса на едно младо момиче. Той имал много грозно тяло и груби обноси и на всичко отгоре и лицето му не било красиво. А някои казват дори, че бил отвратителен, и много право, защото той не можел

да заприказва, без да изтърси някоя глупост. В цялата страна се ползвал с лошо име и някои добре осведомени хора казват, че това било напълно заслужено. Шушукало се, че бедните напразно отправяли молба към неговата кесия, но вместо смирено измолената милостиня те получавали груб отказ, подсилен с обида и придружен с ритник. Този груб, необуздан младеж сякаш изпитвал удоволствие, като карал да страдат не само по-слабите от него, но дори и безобидните животни. Дотегнал на приятелите си в игрите и забавите, той скоро останал самичък.

Без да обръща внимание на всичко това, царят съобщил на престолонаследницата своето решение. Тя плакала, горкичката, молила се, но всичко било напразно — не могла да склони баща си.

С душа изпълнена с мъка отишла да намери кръстницата си, която живеела усамотена, много далече, в една пещера със стени от седеф и корал. Кръстницата й била прекрасна вълшебница, една от най-вещите в своето изкуство. А известно е, че вълшебниците познават мислите на хората. Като видяла принцесата, тя й казала:

— Зная какво те накара да дойдеш тук и каква мъка те гнети, но имай доверие в мен и не се измъчвай! Никой нищо няма да може да ти стори, ако следваш съветите ми. Твоят баща, царят, иска да те омъжи против волята ти. Лудост ще бъде от твоя страна да отстъпиш пред неговото желание, но недей му отказва направо. Престори се, че приемаш. Кажу, че ще изпълниш волята му, ако ти подари рокля с цвета на времето. Цялата му власт и цялото му богатство няма да стигнат, за да изпълни желанието ти.

Разтреперана, младата принцеса отишла да съобщи това на баща си. Той веднага заповядал да разгласят между най-добрите шивачи в царството, че ще ги погуби, ако незабавно не му направят рокля с цвета на времето.

Шивачите се разбързали и преди слънцето повторно да изгрее, роклята била донесена, по-хубава от най-синьото небе, опасно със златни облаци. Престолонаследницата била възхитена, но също и разтревожена, защото не знаела вече как да се отърве от настояването на царя.

Но кръстницата й дошла на помощ, като я посъветвала да поиска този път рокля с цвета на луната. Майсторите успели да направят и това чудо.

Като сметнала, че накрая ще надвиши възможностите на шивачите, вълшебницата я накара да поиска рокля, която да има цвета на слънцето, но шивачите надминали себе си и от техните сръчни ръце излязла още по-блестяща рокля.

Нещастната принцеса видяла, че е изгубена. Но пак, напътена от кръстницата си, поискала нещо, за което знаела, че царят не би дал и дума да се издума — поискала кожата на прочутото магаре, магарето със златните монети. Въпреки всички очаквания обаче царят без колебание заповядал да пожертвуват бедното животно и да започнат сватбените приготовления.

Престолонаследницата, като видяла, че всичко е свършено, и като не намерила друго спасение, надянала магарешката кожа, излязла незабелязано от двореца през една малка врата и избягала. Целият ѝ багаж се състоял от една магическа пръчица, която ѝ дала нейната добра кръстница. Където и да се намирала, достатъчно било да удари земята с тази пръчица, за да се появи веднага сандъкът, в който била сложила дрехите, огледалото, тоалетните принадлежности, диамантите и рубините си.

Всичко било готово за тържеството. Царят заповядал да потърсят принцесата в покоите ѝ и много се изненадал, като не я намерили. Веднага разпратил хората си по всички посоки с поръка да я намерят на всяка цена.

Над двореца легнала черна скръб. Придворните дами, като видели, че ще трябва да се откажат от угощенията, от тортите и бонбоните, се почувствували толкова нещастни, че много от тях забравили дори да ядат.

През това време престолонаследницата, облечена с магарешката кожа и с начернено лице, продължавала пътя си, като протягала ръка към минувачите за милостиня и търсела място да слугува. Но и най-простите и бедни хора не искали дори да изслушат, а не да приберат в къщата си такова намусено и така лошо облечено момиче.

И така тя отивала все по-далеч и по-далеч. Най-после стигнала до един чифлик, в който тъкмо имали нужда от ратайкия, която да пере пачаврите и да храни прасетата. Главила се там. Настанили я в най-затънтения ъгъл на кухнята, където слугите и ратаите непрекъснато я ругаели, ядосвали и отрупвали с язвителни насмешки.

И все пак неделен ден, след като свършела работата си, тя имала право да си почине малко. Тогава се затваряла в своята стаичка, измивала се и удряла земята с магическата си пръчка. Веднага се появявал сандъкът и тя нареждала на масата си червила и помади. Приятно ѝ било да се гизди пред голямото огледало ту с роклята си с цвета на времето, по-хубава от най-синьото небе, опасно със златни облаци, ту с роклята си с цвета на луната, ту с последната, — върху която блестял слънчевият огън. При все че подът бил съвсем малък, за да може да разпростре върху него разкошния си шлейф, тя обичала да се гледа — млада, румена и бяла, сто пъти по-изящна от всяко друго момиче. Това приятно задоволство ѝ давало смелост да понася мъката си до другата неделя.

Но аз не ви казах, че в този чифлик отглеждали много птици за един богат и могъщ цар. Там имало северноафрикански кокошки, брезии кокошчици, токачки, морски врани, патици, дропли и хиляди други птици и птиченца от различни породи, с които можело да се напълнят цели десет двора.

Като се връщал от лов, царският син често се отбивал там с приятелите си, за да си почине и се освежи. Веднъж, разхождайки се безцелно около постройките на чифлика, минал край една къщичка, вратата на която била здраво затворена. От любопитство и от нямане какво да прави той погледнал през ключалката, но изведнъж пребледнял от смайване и вълнение... Кое може да бъде това тъй богато облечено и блестящо младо момиче в това скромно жилище?

Разпитал хората от чифлика и те му казали, че това е една ратайкиня, наета за грубата работа, която наричали Магарешката кожа, понеже обикновено се покривала с магарешка кожа.

От този ден царският син изпаднал в такова тежко униние, че и царицата, неговата майка, напразно се опитвала да разбере мъката му. Отначало той отказвал да даде каквото и да е обяснение, но в бълнуванията си споменавал, че единственото нещо, което иска, е: Магарешката кожа да му умеси питка със собствените си ръце.

Веднага се разтичали и накарали младото момиче да задоволи прищявката на царския син. Девойката взела най-бяло брашно, сол, масло и съвсем пресни яйца, затворила се в стаята си, измила си ръцете до горе, лицето, облякла си дреха, извезана със сребро, и се заела усърдно да умеси питката.

Много честни и незлобиви хора ще ви кажат, че докато месела, понеже работела бързичко, един от скъпоценните ѝ пръстени случайно паднал от пръста ѝ в тестото.

Но други, които изглежда предугаждат края на приказката, уверяват, че тя нарочно била сложила пръстена в питката. И аз мисля като тях, защото когато принцът гледал през ключалката, тя положително го е забелязала.

Питката била умесена така сръчно и се сторила на горкия принц тъй хубава, че като гълтал лакомичко, без малко щял да глътне и пръстена. Но когато видял чудесния изумруд и особено малката дупчица на златната халка, сърцето му трепнало от радост. Той сложил пръстена под възглавницата си и болестта му се влошила още повече. Лекарите, като го виждали, че от ден на ден линее, разбрали, че е болен от любов. Царят и царицата, които много се тревожели от състоянието му, решили, че женитбата ще бъде единственият лек на болката му и обещали да му дадат за жена избраната от него девойка, пък която ще да е тя. Тогава младият принц извадил изпод възглавницата си скрития пръстен и заявил, че ще се ожени за онази девойка, която може да го сложи на пръста си.

Повикали придворните дами. Те всички мерили пръстена, но напразно. Някои от тях много се нажалили, като не могли да си турят пръстена. После дошъл редът на градските девойки, но и те нямали по-голям успех. Трябвало да повикат и девойките от народа — прислужници, готвачки, ратайкини, гъсарки, с една дума, ония моми, чиито зачервени или почернели ръце се надявали на щастливата си съдба не по-малко от нежните ръчички. Така дошли да мерят пръстена и дебелани, чиито груби като кървавици пръсти можели да влязат в пръстена толкова, колкото дебело морско въже в ушите на игла за бродирание.

Царедворците помислили, че вече всичко е изгубено, защото останала само горката Магарешка кожа в дъното на тъмната кухня. А простите хорица си мислели: „Какво щастие за нея, ако ѝ е отредено да царува!“

Принцът обаче упорствувал:

— А защо не? Нека дойде и тя.

Царедворците почнали да се смеят и викат:

— На какво прилича това да викат да дойде тук в двореца тази мръсна маймуна?

Но когато видели, че изпод рошовата магарешка кожа се показва малка нежна ръка като изваяна от леко обагрена в розово слонова кост и че пръстенът става точно на малкия ѝ пръст, царедворците и целият народ ахнали от изненада.

Веднага решили да я представят на царя, но тя поискала малко време, за да се нагласи, преди да се яви пред своя владетел и господар. Придворните се питали с подигравка: „Каква ли може да бъде премяната ѝ?“

Ала след малко тя дошла и преминала през залите на двореца във великолепни дрехи. При минаването ѝ всички се поклонили в чест на нейната красота, на хубавите ѝ руси коси, преплетени с диаманти, на прекрасните ѝ сини очи, пълни с гордо величие, които човек не можел да погледне, без да бъде пленен, и най-последно — на нейната талия, тъй тънка и нежна, че можела да се обхване с две педи. Пред това лъчезарно създание всички други жени бледнели.

Принцът изведнъж забравил болестта си. Тозчас определили деня на сватбеното тържество. Царят поканил съседните монарси. Те всички бързо пристигнали с блестящи екипажи. Станала нечувана среща на царе, дошли от всички краища на света кои с колесници, кои с коне, кои с големи слонове, кои на орли. Дошли дори и толкова черни и грозни царе, че малките деца се страхували от тях.

Царят, бащата на принцесата, след като благоразумно се отказал от своето искане, отишъл на сватбата и плакал от умиление, че е намерил милата си дъщеря, която мислел изгубена завинаги. Младият принц също бил доволен, понеже влизал в семейството на този могъщ монарх.

И кръстницата вълшебница пожелала непременно да присъствува на сватбата на своята кръщелница и от нея именно всички научили истината.

*Тази приказка е може би невероятна,
но дордето на света има малки деца
и майки, и баби с добри сърца,
за четене и слушане ще е приятна.*

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.